

16. 8. 2023

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Podmíněné propuštění z pohledu statistik

Schválení návrhů na podmíněné propuštění, jakož i celkový počet odsouzených dle jejich zařazení do jednotlivých typů věznic, a další nejrůznější informace ohledně návrhu na podmíněné propuštění, je možné sledovat prostřednictvím statistik vydávaných Vězeňskou službou České republiky. Vězeňská služba České republiky každoročně vydává ročenky, ve kterých jsou zaznamenány statistiky, která udávají konkrétní čísla ve věci návrhů na podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody.

Lze tak upozorovat kolika návrhům na podmíněné propuštění z výkonu trestu bylo za daný rok vyhověno, kdo jej podal, protože statistiky uvádějí, že drtivá většina návrhů na podmíněné propuštění jsou podány ze strany odsouzených, nikoli ze strany ředitele dané věznice dle ust. § 331 odst. 1 zákona č. [141/1961 Sb.](#), o trestním řízení soudním (trestní řád), kteří tohoto institutu využívají minimálně. Dle statistiky zpracované pro rok 2022^[1] činil počet pravomocně schválených návrhů o podmíněné propuštění celkem 2887.

Z tohoto počtu bylo nejvíce návrhů schváleno u mužů, kteří vykonávali nepodmíněný trest odnětí svobody ve věznici s ostrahou se středním stupněm zabezpečení, a u kterých bylo v této souvislosti rozhodnuto o podmíněném propuštění bez dohledu (397) a s dohledem (683), tj. kladně bylo vyhověno celkem 1 080 návrhům. Daný počet schválených návrhů nelze posuzovat izolovaně, nýbrž je nutné jeho zohlednění v kontextu celkového počtu odsouzených ve výkonu trestu v rámci daného typu věznice; celkový počet odsouzených zařazených do věznice s ostrahou se středním stupněm zabezpečení činil u mužů za rok 2022 průměrně 3 817; tedy na počet 3 817 odsouzených připadá 1 080 schválených návrhů. Dále bylo hojně návrhům vyhověno u mužů vykonávajících nepodmíněný trest odnětí svobody ve věznici s ostrahou s vysokým stupněm zabezpečení, u nichž bylo rozhodnuto o podmíněném propuštění bez dohledu (339) a s dohledem (607). Tento celkový počet 946 je opět nutné zohlednit v celkovém počtu odsouzených osob, jež byly zaraženy do věznice s ostrahou s vysokým stupněm zabezpečení; tento počet činí u mužů průměrně 10 178. Tedy na počet 10 178 připadá 946 schválených návrhů. V kontextu jednotlivých typů věznic pak bylo nejméně návrhům vyhověno u mužů vykonávajících nepodmíněný trest odnětí svobody ve věznici s ostrahou s nízkým stupněm zabezpečení, u nichž bylo rozhodnuto o podmíněném propuštění bez dohledu (262) a s dohledem (182), tj. celkem 444. Průměrný počet odsouzených mužů zařazených do věznice s ostrahou s nízkým stupněm zabezpečení činí 653. Tedy na počet 653 připadá 444 schválených návrhů.

Nicméně s čísly operují také samotní soudci. V roce 2017 bylo realizováno tzv. dotazníkové šetření mezi soudci samými, jejichž obsah byl zaměřený na to, jaká kritéria jsou pro samotné soudce určující při rozhodování o podmíněném propuštění z výkonu trestu.

Dotazníkové šetření bylo adresováno všem soudcům zabývající se předmětnou problematikou, kdy úspěšnost návratnosti zodpovězených dotazníků činila 75 %.^[2] Šetření bylo provedeno předložením jednotlivým soudcům taxativní seznam kritérií, ke kterým samotní soudci přidělovali body dle důležitosti - bodové ohodnocení od 1 (minimální vliv na rozhodování) - 7 (maximální vliv na rozhodování). Na základě toho byla přidělena nejvyšší váha následujícím deseti kritériím, a to riziko recidivy s průměrem 6,4 bodů; možnost resocializace s průměrem 6,2 bodů; kriminální kariéra

s průměrem rovněž 6,2 bodů; chování ve výkonu trestu odnětí svobody s průměrem 5,8 bodů; povaha a závažnost páchané trestné činnosti s průměrem 5,1 bodů; včasný nástup do výkonu trestu s průměrem 5,1 bodů; nahrazení škody, nemajetkové újmy či vydání bezdůvodného obohacení poškozenému s průměrem 5,0 bodů; postoj pachatele k výkonu ochranného léčení s průměrem 4,6 bodů a sociální zázemí odsouzeného rovněž s průměrem 4,6 bodů.

Naopak nejnižší váha byla přidělena kritériu v podobě okolnosti, zda odsouzený má či nemá dluhy s váhou 3,4 bodů; kritériu stanovení záruky s váhou 3,0 bodů a kritériu úroveň vzdělání a kvalifikace pachatele s váhou 2,7 bodů. Poměrně nízké průměrné ohodnocení 3,7 bodů získalo kritérium v podobě zapojení do specializovaných intervenčních programů ve výkonu trestu a kritérium podmínky výkonu dohledu nebo přiměřených povinností a omezení či povinnosti zdržovat se v určené době ve svém obydlí.

Z výše uvedených výsledků je tak zřejmé, že největší váhu ve vztahu k rozhodnutí o podmíněné propuštění z výkonu trestu je kritérium recidivy. V této souvislosti byl osloveným soudcům předložen další dotazník, které měl za cíl ohodnotit jednotlivá kritéria pro vznik recidivy. Výsledky jsou následující a prvním na pomyslném žebříčku kritérií byl výskyt nějaké závislosti (alkohol, drogy, gamblerství) s váhou 5,7 bodů; náhled pachatele na sebe a trestnou činností, jeho motivace ke změně s váhou 5,6 bodů; osobnostní problémy (agresivita, nevyrovnanost atd.) s váhou 5,5 bodů; životní styl, vyhledávání rizika, kriminální kontakty s váhou 5,5 bodů; možnost získání a udržení zaměstnání, kvalifikace s váhou 5,2 bodů; rodina nebo partnerství nabízející podporu s váhou 5; stále bydlení v málo rizikovém prostředí s váhou 4,9 bodů a finanční situace, zdroje příjmu, dluhy s váhou 4,6 bodů.

Pokud jsou však výše uvedené výsledky porovnány se starším šetřením IKSP[3], je tak snadno zjištělné, že důležitost jednotlivých kritérií se v očích soudců v průběhu času mění. Dle tohoto staršího výzkumu bylo totiž tím nejdůležitějším hlediskem druh trestné činnosti a s určitým odstupem pak sociální zázemí odsouzeného.[4] Zatímco dle dotazníkové šetření z roku 2017 má nejvyšší váhu kritérium již zmiňované riziko recidivy a dále kritérium možnost resocializace. Uvedené výzkumy však nelze plnohodnotně srovnávat, neboť dotazníky nebyly a ani nemohly být s ohledem na změny v zákonodárství formulovány shodně.

Je však zcela běžné, že nelze zaručit jednotnou názorovost všech soudců rozhodujících o návrhu na podmíněné propuštění, nicméně z pohledu praxe jsou tyto statistiky poměrně užitečné, protože udávají konkrétní čísla, která mohou sloužit obhajobě jako návod k tomu, na co se ve svém návrhu na podmíněné propuštění zaměřit. Nelze však ani opomíjet, že zásadní je také postoj státního zastupitelství ve vztahu k podanému návrhu na podmíněné propuštění, jelikož i v případě kladného rozhodnutí o podmíněné propuštění je státní zástupce oprávněn podat stížnost, která má odkladný účinek.

Mgr. Jiří Jolík

**sokol
novák
tdpa**

Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

Na strži 2102/61a

[1] K dispozici >>> [zde](#).

[2] BURIÁNEK, Jiří, HULMÁKOVÁ, Jana, PODANÁ, Zuzana. Podmíněné propuštění z pohledu soudců - výsledky dotazníkového šetření. *Trestněprávní revue*, 2018, č. 10, s. 229-233.

[3] Šlo o výzkum IKSP, zaměřený na institut podmíněného propuštění, který probíhal v letech 2002 až 2003. V jeho rámci proběhlo též dotazníkové šetření mezi soudci, kteří rozhodovali o podmíněném propuštění - blíže Rozum, J., Jarkovská, L., Kotulan, P. *Institut podmíněného propuštění. Závěrečná zpráva z výzkumu*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004, s. 142.

[4] BURIÁNEK, Jiří, HULMÁKOVÁ, Jana, PODANÁ, Zuzana. Podmíněné propuštění z pohledu soudců - výsledky dotazníkového šetření. *Trestněprávní revue*, 2018, č. 10, s. 229-233.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)